Keus van eenen nieuwen hoofftman

inde gulde van Ste Norbertus tot Tongerlo,

gehouden ten overstaen vanden proviseur des Godtshuijs aldaer als specialijck hiertoe gelast door den hooghw. heere prelaet des selve Godtshuijs

den 14 mey 1673

Anno 1673

Abt Jakob Hroznata Crils[1] (1664-1695)

[1] De grondlegger van de 17e eeuwse lindendreef

Inleiding

De gilden hielden op te bestaan tijdens de Franse bezetting van onze contreien. Alle bezittingen werden verbeurdverklaard en openbaar verkocht in 1798.

Na de val van Napoleon en de terugkeer van de monniken naar de abdij werden ook de gilden heropgericht. Voor de gilde is het niet duidelijk wanneer dit gebeurde maar vermoedelijk gebeurde dit op het einde van de 19e eeuw; vele gilden startten terug rond 1815. De Sint-Norbertusgilde bewaart hiervan nog een vlag in haar gildelokaal. Zoals in Kalmthout droeg de historische kolveniersgilde geen naam, maar werd wel verwezen naar de patroonheilige. In deze oorkonde van 14 mei 1673 werd de gilde vernoemd als de "Gulde van Ste Norbertus". Vandaar wellicht dat men de folkloristische schuttersgilde van Tongerlo de Sint-Norbertusgilde is gaan noemen. Ook de Tongelse Sint-Sebastiaansgilde heeft diezelfde weg ondergaan.

De Sint-Norbertusgilde heeft in de jaren '70 van wijlen Kanunnik Dr. Milo Koyen (1914 – 1977), archivaris van de abdij, een kopij mogen ontvangen van de Keuze van een hoofdman van de gilde van Sint Norbertus van de abdij van Tongerlo.

Dit document is opgemaakt op 14 mei 1673, drie dagen na Hemelvaartdag. Uit de Kaerte van 1630 bleek nochtans dat een verkiezing van het nieuwe bestuur gebeurt op H. Sacramentsdag. In 1673 viel deze op donderdag 8 juni met viering in onze contreien op de zondag erna.

De reden voor deze verkiezing is nochtans duidelijk: de **vorige hoofdman Dierick (Theodorus) Bartholomeus is net overleden en is begraven op 4 mei 1673**. Er moest dus dringend een nieuwe hoofdman gezocht worden. Zonder hoofdman had het gilde geen leiding en mocht het dus niet naar buiten treden[2]. Met H. Sacramentsdag in het vooruitzicht moest dus snel een nieuwe hoofdman verkozen worden.

De hoofdman van de kolveniersgilde

De hoofdman (ook wel **hootman** genoemd) was tevens de kapitein van het gilde en had als officier verantwoording af te leggen aan de heer van Tongerlo, in dit geval de prelaat van de abdij.

De hoofdman deelde de orders uit.

Een eed van trouw en gehoorzaamheid werd door elke nieuwe gildebroeder afgelegd aan de prelaat maar eveneens aan de hoofdman.

De Hoofdman, de koning en enkele gezworenen vormden samen het bestuur, de overheid. Daarvan werden enkele dekens aangesteld die het secretaris- en het penningmeesterschap van de vereniging op zich namen.

Hierna volgt een transcriptie van de verkiezing evenals een meer begrijpbare interpretatie van de tekst.

De actualisering van elk artikel is enkel naar de interpretatie van de auteur en kan foutief zijn. Ook de transcriptie kan fouten bevatten. Daarom is het zaak om steeds met het originele document te vergelijken. Wie opmerkingen heeft over de transcriptie, actualisering of commentaren of andere inhoud, gelieve de auteur van dit document te contacteren zodat de nodige correcties kunnen worden aangebracht.

[2] Beij, J. (2009). De deugd van broederschap: Sociaal kapitaal van gildebroeders in de Noord-Brabantseschuttersgilden, 1600-2000. Oosterhout: Stichting Zuidelijk Historisch Contact.

Ref.	**Transcriptie van de Verkiezing van een hoofdman op zondag 14 mei 1673**	**Actualisering van de transcriptie**
1.	[23] Een keus vande Gulde van Ste Norbertus tot het verkiesen van eenen nieuwen hooft man vande gulde voorst gehouden den 14 mey 1673 ten overstaen van des heer provisor van Tongerlo heere Alipius van Veen als commissie hebbende van sijn hooghw. den heere prelaet van Tongerlo[3] als over hooftman etc. vande Gulde voors.	De resultaten van de verkiezing van een nieuwe hoofdman binnen het Gilde van St Norbertus, gehouden op (zondag) 14 mei 1673, In tegenwoordigheid van de provisor[4] van Tongerlo, E.H. Alipius van Veen, in opdracht van de prelaat van Tongerlo de zaken te regelen inzake de hoofdman van het gilde.

2.	Inden eersten is gecompareert ende heeft gekosen[5]	Als eerste is naar voor gekomen, en heeft gekozen:

Jan van Tongerlo[6] - koninck absent	___	Adriaen Nuijens[7]
per alias		
Item Wauter de Bal[8], secretaris van Tongerlo	___	Willem vanden Eijnde
Bartholomeus van Beeck[9] – …?	___	Wauter de Bal
Adriaen Nuijens – geschreven	___	Wauter de Bal
Niclaes Heylen[10] – geschreven	___	Wauter de Bal
Jacques van Beeck[11]	___	Adriaen Nuijens

[3] Op 14 mei 1673 was de prelaat: abt Jakobus Hroznata Crils (abt 14/09/1664 +23/02/1695).
[4] Provisor = rentmeester
[5] Vermoedelijk de gezworen of beëdigde gildebroeders die als eerste een per een hun keuze naar voor brengen voor de provisor.
[6] Joannes van Tongerlo is op 03 maart 1674 begraven in de parochiekerk. Samen met Sebastianus de Vlam was hij getuige op het huwelijk van de dochter van Joannes Hooberchs in 1655.
[7] Adrianus Nuijens werd op 03 maart 1674 eveneens begraven in de parochiekerk.
[8] Walterus de Bal, begraven na 1683 in de parochiekerk. Op zijn eerste huwelijk in 1660 getuigden schoolmeester Huybert, zijn broer Guilielmus (Willem) de Bal en de schout van Tongerlo, Joannes de Vos, en met volledige dispensatie van de toenmalige prelaat abt Augustinus Wichmans. De broers de Bal waren samen getuige op het huwelijk van Jacobus Meulders, schoonbroer van *de Bal*.
[9] Bartholomeus van Beeck is op 28 oktober 1679 begraven op het kerkhof van Tongerlo.
[10] Nicolaus Heijlen is familie van Jan van Tongerlo. Na feb 1690 werd hij begraven in de parochiekerk.
[11] Jacobus van Beeck is op 15 oktober 1675 begraven in de parochiekerk.

Peter Verhaert[12]	___	Adriaen Nuijens
Jan Verhaert[13]	___	Willem vanden Eijnde
Huyber vander Heijden[14]	___	Adriaen Nuijens
Peter Zaels/Zaelen[15]	___	Willem vanden Eijnde
Abraham Verhoybraecken[16]	___	Norbertus van Luffel
Norbertus van Luffel[17]	___	Wauter de Bal
Adriaen Huybrechts	___	Wauter de Bal
Jan Goossens[18] ~~Norbertus van Luffel~~	___	Norbertus van Luffel
Jan Haendrickxs	___	Adriaen Nuijens
Hendrick Sterckxs[19]	___	Wauter Helsen[20]

[12] Petrus Verhaert was peter van de dochter van de schout, Joannes de Vos. Petrus is begraven op 25 augustus 1679. Een andere Petrus Verhaert huwde in mei 1677 met Maria Moons; op hun huwelijk waren gildebroeders Laurentius Verhaert en Joannes Verwimp aanwezig. Petrus was eerder in 1675 samen met Sebastianus de Vlam, getuige op het huwelijk van broer Laurentius Verhaert en in 1674 op het huwelijk van Joannes Schellens. Petrus Verhaert trouwde later opnieuw half 1681. Joannes Verhaert en Joannes van Outsel waren hun getuigen.

[13] Joannes Verhaert is begraven op 12 februari 1675.

[14] Hubertus van der Heyden: Hij was 45 jaar schoolmeester en leidde het schooltje van de parochie. Hij was de echtgenoot van Catharina van Beeck. Reeds sedert 1635 trad hij op als getuige op tal van huwelijken, o.a. Nicolaus Galliard, een soldaat, met Elisabeth Ceusters, waar de leden van de gilde op 1659 getuige waren. Misschien heeft deze soldaat hen geadviseerd in gevechtstechnieken, gezien de gilde instond voor de bescherming van de rijke abdij. Meester Huybert werd begraven op 09 juni 1675.

[15] Petrus Soels, familie van van Passel en Vos; hij is begraven op 02 mei 1685.

[16] Abraham Verhoubraken was samen met schoolmeester vander Heyden getuige op het huwelijk van Cornelius Elen in 1663. Abraham werd begraven op 09 januari 1680.

[17] Norbertus Van Luffel, Van Leuffel, Verleuffel. Schoonvader Godschalck Schellens en vriend Sebastianus de Vlam waren getuigen op het huwelijk van Norbertus. Zelf is Norbertus ook getuige op het huwelijk van zus Maria met Sebastianus de Vlam in 1657. Norbertus is begraven op 30 augustus 1688, als Hoofdman van de gilde van Sint-Norbertus, in de parochiekerk.

[18] Joannes Goossens, familie van Verleuffel en Wouters, is overleden na 1681.

[19] Henricus Sterckx was gehuwd met Dijmpna Spij(c)kers. Hij was getuige bij Joannes Verachtert, de broer van gildeleden Paulus en Cornelis.

[20] Walterus Helsen was ´villicus monaster´ (pachter van de abdij). Hij is begraven op 19 april 1677 in de parochiekerk.

3.	[23/2]	Elk van de aanwezige gildebroeders (Kiesers) werd verzocht een naam (Gekosen) op te geven die voor hem hoofdman mag worden.

Kiesers		**Gekosen**
Schellen van Luffel[21]	___	Norbertus van Luffel
Adriaen den hoevenier, absent …. door den voorst.[22]	___	Norbertus van Luffel
Hendrick van Nuten[23]	___	Norbertus van Luffel
Adriaen vanden Brande[24]	___	Wauter de Bal
Willem de Bal[25]	___	Willem vanden Eijnde
Willem vanden Eijnde	___	Norbertus van Luffel
Jan van Outsel[26]	___	Wauter de Bal
Jan van Aelst[27]	___	Norbertus van Luffel
Rut van Peer[28]	___	Norbertus van Luffel
Geraert Janssens	___	Adriaen Nuijens
Hendrick Truyens[29]	___	Willem van Eijnde
Jan vanden Brande[30]	___	Norbertus van Luffel
Guilliam Michielssen	___	Norbertus van Luffel

[21] Mogelijk Godeschalcus Verleuffel, gehuwd met Catharina Verhaert. Schoonbroer van Sebastianus de Vlam, die samen met Petrus verhaert getuige was op hun huwelijk in 1666. Godschalck is begraven op 15/06/1685 in de parochiekerk.

[22] Godschalk Verleuffel heeft vermoedelijk per volmacht een stem uitgebracht in naam van Adriaen.

[23] Henricus van Uten is begraven op 02 april 1680 in de parochiekerk.

[24] Adrianus vanden Brande/Brant werd later door huwelijk familie van Verleuffel.

[25] Wilhelmus/Guilielmus de Bal, molenaar van de Beddermolen is begraven in de parochiekerk. Samen met schoolmeester vander Heyden en de schout van Tongerlo, Joannes de Vos was hij getuige voor zijn broer, Walterus de Bal, de secretaris van Tongerlo, met Maria Anna Meulders begin 1660.

[26] Joannes van Outsel/Autsel is begraven in de parochiekerk. Hij was een goede bekende van de familie van Beeck.

[27] Joannes van Aelst, brouwer van de abdij (abbatis braxator), is begraven op 08 oktober 1687 in de parochiekerk. Samen met secretaris Jacobus Wouters was hij getuige op het huwelijk van Petrus Verleuffel (de jonge) met Joanna van Beeck.

[28] Rutgerus van Peer is begraven op 19 april 1677 in de parochiekerk.

[29] Henricus Truijens; vele jaren trouwe knecht/dienaar en bewaker/beschermer van de abdij (Gilde!). Daarom wordt zijn stoffelijk overschot begraven in de parochiekerk op 02 mei 1682. Wellicht een verwant van de familie Bartholomeus.

[30] Er is een Joannes van de Brande begraven in de parochiekerk op 26/04/1677 (Hij was afkomstig uit Nijmegen).

Wauter Helsen[31]	___	Willem vanden Eijnde
Olivier Bartholomeus	___	Wauter de Bal
Adriaen Saeten	___	Wauter de Bal
Paulus Verachtert[32]	___	Norbertus van Luffel
Cornelis Verachtert	___	Adriaen Nuijens
Sebastiaen de Vlam[33]	___	Norbertus van Luffel
Jan van Luffel, absent[34]	___	Norbertus van Luffel
per alias		
Jacob Bongaerts[35]	___	Norbertus van Luffel
Norbertus de Bal[36]	___	Norbertus van Luffel
Godschalck Schellens[37]	___	Norbertus van Luffel
Christoffel Laureys[38]	___	Norbertus van Luffel
Guilliam Willems	___	Wauter de Bal
Marten Bosch?, absent	___	Norbertus van Luffel
per alias		
Peter Verhaert[39]	___	Willem vanden Eijnde
Laureys Verhaert[40]	___	Willem vanden Eijnde
Jan Verwimp[41]	___	Willem vanden Eijnde

[31] Walterus Helsen (Villicus monaster.: pachter van de abdij) is begraven in de parochiekerk op 19 april 1677.
[32] Paulus Verachtert was de dooppeter van Petrus Verhaert in 1632, zoon van Michael Verhaert.
[33] Sebastianus de Vlam, geboren te Antwerpen in 1628, was gehuwd met Maria Verleuffel in 1656, en is begraven en bijgezet bij zijn reeds overleden echtgenote en enkele van zijn kinderen in de parochiekerk op 15 januari 1689. Op het huwelijk van Sebastianus en Maria waren gildebroeders Godschalcus Schellens & Norbertus Verleuffele hun getuigen.
[34] Joannes van Luffel, van Leuffel, Verleuffel is begraven in de parochiekerk op 01/12/1678. Gildebroeders Sebastianus de Vlam en Laurentius Verhaert waren huwelijksgetuige in 1667.
[35] Mr. Jacobus Bonga(e)rts. Jacobus van Beeck was getuige op zijn huwelijk in 1662. Jacobus Bongaerts werd begraven op 08 januari 1688. Hij was de sleutelbewaarder van de parochiekerk.
[36] Norbertus, broer van Wilhelmus de molenaar. Hij werd begraven in de parochiekerk (ecclia parochialis) op 11 mei 1679.
[37] Er waren verschillende Godschalck Schellens in deze familie:
Godschalcus Schellens de oude is reeds begraven op 24/08/1660 in de abdijkerk (ecclia conventialis). Godschalck was de neef van de prelaat (i.c. Augustinus Wichmans).
Dan gaat het hier om Godschalck Janszn Schellens of Godschalcus Godschalcus Willemsone Schellens; de laatste is begraven na 1680.
[38] Christophorus Laureijs
[39] Petrus Verhaert is begraven op 25 augustus 1679 in de parochiekerk waar zijn kind een paar maand eerder al was begraven. Een andere Petrus Verhaert is begraven op 04 juni 1680.
[40] Vermoedelijk Laurentius Verhaert (Sebastianus de Vlam was getuige op diens huwelijk). Hij is begraven op 01 december 1678.
[41] Joannes Verwimp is begraven op 27/12/1684. Gildebroeders Petrus Verhaert, Joannes Verwimp en Gerardus Truijens waren getuige op zijn huwelijk.

4.	[23/3]	

Norbertus van Houe	___	Adriaen Nuijens
Cornelis Eelen[42]	___	Adriaen Nuijens
Norbertus van Beeck	___	Norbertus van Luffel

5.	Aldus gekosen ten daege ende iaers voors. …..	Aldus heeft gekozen op voormelde dag en jaar
6.	Fr. Alipius van Veen[43] Provisor Tongerlo	Pater Alipius van Veen Provisor van Tongerlo

In het verslag hierboven vinden we dus een overzicht van de uitgebrachte stemmen door de gezworen (beëdigde) leden van het gilde:

- Wauter Helsen strandde op 1 stem.
- Adriaen Nuijens en Willem vanden Eijnde eindigden op een gedeelde plaats met 9 stemmen.
- Secretaris Wauter de Bal had 10 stemmen verzameld.
- Norbertus Van Leuffel was uitgesproken favoriet met 19 voorkeurstemmen.

Hieruit kunnen we ook meteen afleiden dat de gilde op 14 mei 1673 achtenveertig leden telde, waarvan 16 gezworen leden.

7.	Ten selven daege bevonden dat Norbertus van Luffel acht a negen stemmen d. andere gekosen tot boven ginck dienvolgens is den selven bij sijn hooghw. voorst tot hooftman genomineert sonder sich te willen verbinden aende pluraliteit van de stemmen, maer behoudende in alles sijnen vrijen wens ende nominatie die verbinden etc. Fr. Alipius van Veen Provisor Tongerlo	Op dezelfde dag is vastgesteld dat Norbertus van Luffel 8 tot 9 stemmen wat meer heeft dan de tweede verkozen kandidaat, en dat de prelaat eveneens Norbertus van Luffel heeft genomineerd als kandidaat, zonder zich daarbij te willen binden aan de meerderheid van stemmen, en hij dus zijn eigen wens en de nominatie verbindt aan de uitgebrachte stemmen. Pater Alipius van Veen Provisor van Tongerlo

[42] Cornelius Elen is door huwelijk familie van Verhaert; Abraham Verhoubraken en schoolmeester vander Heyden waren getuige op zijn huwelijk. Cornelius is begraven op 03/03/1676.

[43] Pater Alipius van Veen (doopnaam: Cornelius van Veen) werd later pastoor van Poppel.

Norbertus Verleuffel werd bij meerderheid van de stemmen voorgesteld als favoriete kandidaat voor de functie van hoofdman van de kolveniersgilde van Sint Norbertus te Tongerlo.

Dit was eveneens de keuze van de prelaat, abt Crils.

Hierdoor werd de keuze van de hoofdman, zijnde Norbertus Verleuffel, bevestigd.

Op H. Sacramentsdag worden dan de nieuwe samenstelling van bestuursleden van de gilde bekendgemaakt onder de nieuwe hoofdman, Norbertus Verleuffel.

Norbertus is daarbij de tweede Verleuffel die tot hoofdman werd verkozen. Eerder deed Petrus Verleuffel, zijn oom, hem dat voor.

8.	[23/4] Keus van eenen nieuwen hooftfman inde gulde van St Norbertus tot Tongerlo, gehouden ten overstaen vanden proviseur des Godtshuijs aldaer als specialijck hiertoe gelast door den hooghw. heere prelaet des selve Godtshuijs den 14 mey 1673	Keuze van een nieuwe hoofdman in de gilde van St Norbertus te Tongerlo, Gehouden in tegenwoordigheid van de provisor van de abdij, Speciaal hiertoe opgedragen door de prelaat van de abdij van Tongerlo Op 14 mei 1673

Deze laatste bladzijde [23/4] zou eigenlijk het voorblad moeten zijn.

Over de leden zijn reeds heel wat persoonlijke gegevens bekend, waarvan hiervoor reeds enkele details onthuld werden:

De meeste leden waren verwant, hetzij door huwelijk, geboorte of peterschap (of meterschap via hun echtgenote).

De meeste leden werden op hun ondertrouw of op hun huwelijk bijgestaan door andere leden van het gilde.

De meeste leden werden begraven in de parochiekerk, samen met hun gezin, als zij toen reeds gildebroeder waren.

Volgens de Kaerte van de kolveniersgilde (1630) werden de bestuursleden verkozen op H. Sacramentsdag, dit is de tweede donderdag na Pinksteren (maar de viering in onze contreien gebeurde op de zondag erna), die viel ofwel in mei of in juni afhankelijk van het jaar. In 1660 viel Pinksteren op zondag 16 mei, dus viel de verkiezing op of na zondag 30 mei.

Nog een opmerking: het aantal leden dat hier een stem geeft uitgebracht toont de getalsterkte aan van het gilde: 48 in totaal.

Gezien de Kaerte bepaalt dat de beide gilden minstens even groot in getalsterkte moesten zijn dan zal de handbooggilde tussen 42 en 54 man tellen.

Zo had op 14 mei 1673 de prelaat en heer van Tongerlo, abt Crils, 90 tot 102 schutters ter beschikking.

Abt Jakob Hroznata Crils

(1664-1695)

Omslagfoto: Schildje van de breuk van de kolveniersgilde Sint-Norbertus, dat verwijst naar Peter Verleuffel (Peeter van Leufelt), oom van Norbertus, die in 1631 en 1641 zowel hoofdman als koning was.

Van een gelijkaardig schildje voor Norbertus Verleuffel, hoofdman in 1673, is op het moment van schrijven geen spoor.

Met eerbetoon aan mijn voorvaders: Sebastiaan de Vlam en diens schoonvader Peter Van Leuffel, meervoudig hoofdman en koning van de edele ghulde van de bussche tijdens de 17e eeuw.

Jørgen De Vlam

Kontichstraat 38, 2650 Edegem

j.mg @ telenet.be (zonder spaties)

0485/67.35.87

BIJLAGE: Lijst van gekende hoofdmannen van de kolveniersgilde tot de Sint-Norbertusgilde.

Jaar	**Naam**	**Referentienaam**	**Overlijden**	**abbiaat**
1613	Cornelis van Beeck	Cornelius van Beeck	1630-1631	A. Stalpaerts
1631	Peeter van Leufelt	Petrus Verleuffel	30/01/1657	T. Verbraken
1657	Dierick Bertelmeus	Theodorus Bartholomeus		A. Wichmans / A. Ursino
Ca 1660-1670	Dierick Bertelmeus	Theodorus Bartholomeus	04/05/1673	J. H. Crils
14/05/1673	Norbertus van Luffel	Norbertus Verleuffel	30/08/1688	J. H. Crils
1689	?			J. H. Crils
1695	?			G. Piera
1724	?			J.P. van der Achter / S. van den Nieuweneijnde
1776	Joes Franciscus van Houdt	Joannes Franciscus van Hout		S. van den Nieuweneijnde / G. Hermans
02/05/1784	Siardus Schroven		29/12/1830	G. Hermans (+ 1799)
1795 - 1813	Franse Tijd			
12/06/1831	Joseph Cremers		24/01/1835	A. Van Putteghem
18/06/1835	Jan Baptist Dens	Joannes Baptista Dens (~11/11/1782)	14/05/1868	A. Van Putteghem / Evermodus Backx
?	?			
30/05/1868	Jan Dens[44]		22/03/1884	J. C. De Swert
12/06/1884[45]	Louis Dierickx		08/09/1890	J. C. De Swert
1891	L.B. Tielemans	Leopold Bartholomeus Tielemans[46]	1919	T.L. Heylen
16/06/1919	J.B. Van Aelten	Joannes Baptista van Aelten[47]	19/01/1922	H. Lamy[48]
16/06/1922	Frans Michiels	Franciscus Michiels[49]	1933	H. Lamy
11/07/1934	J.B. Verhoeven	Joannes Baptista Verhoeven	1934	H. Lamy
11/07/1935	Alois Van Dingenen		21/12/1957	H. Lamy / E. Stalmans / J. Boel
11/01/1958	Tist Goos		19/10/1960	J. Boel
16/01/1961	Alfons D'Joos		01/05/1970	J. Boel
1970	Jef Verstappen		29/09/1972	J. Boel
13/01/1973	Louis Verstappen			J. Boel
29/07/1977	Jef Van Hirtum		07/01/1990	J. Boel / H. Noyens
25/10/1985	Jos Biesemans			H. Noyens / P. Meyfroot / J. De Cuyper

[44] Geen zoon van J.B. Dens, misschien zoon van Jacobus Dens uit Westerlo?

[45] **Op Hoogweerdig** (H. Sacramentsdag = 2e donderdag of zondag na Pinksteren): hier donderdag 12/06/1884.

[46] Geboren 08/02/1832 Tongerlo. Afgestudeerd aan de Normaalschool te Lier, solliciteerde in 1852 als hulponderwijzer in Tongerlo. Kandidaat-burgemeester in vervanging van P.A. Menten, eedaflegging in 1890-1891.

[47] Geboren 16/12/1844 Tongerlo. Gehuwd met Angelina De Ceuster op 08/01/1869.

[48] Geboren 1879, geschiedschrijver, abt

[49] Geboren 23/01/1851 Westerlo. Gehuwd in Tongerlo met Maria Josephina Schroven op 25/06/1873.

BIJLAGE : Lijst van gekende koningen van de kolveniersgilde tot de Sint-Norbertusgilde.

Jaar	Naam	Referentienaam of Info	Overlijden	abbiaat
1610	Ian Verlinden Huybrechts soone	Joannes Verlinden (zoon van Huybrecht Verlinden)		A. Stalpaerts
1611	Ian Verlinden Huybrechts soone	Joannes Verlinden (zoon van Huybrecht Verlinden)		A. Stalpaerts
1613	Cornelis van Beeck[50] [51]	Cornelius van Beeck	1630-1631	A. Stalpaerts
1615	Ian Peeters[52]	Joannes Peeters		A. Stalpaerts
1618	Ironomis Verhoeven	Hieronymus Verhoeven		A. Stalpaerts
1620[53]	?			A. Stalpaerts
1622	?			A. Stalpaerts
1624	?			A. Stalpaerts
1626	Michiel van Haert[54]	Michiel Verhaert		A. Stalpaerts
1628	Dierck Bertholomeus	Theodorus Bartholomeus	04/05/1673	A. Stalpaerts
1629	Dierck Bertholomeus	Theodorus Bartholomeus	04/05/1673	A. Stalpaerts
1630	Peeter van Leufelt	Petrus Verleuffel	30/01/1657	T. Verbraken
1632	?			T. Verbraken
1634	?			T. Verbraken
1636	?			T. Verbraken
1638	?			T. Verbraken
1640	Martinus van Leufelt	Martinus Verleuffel	17/06/1662	T. Verbraken
1641	Peeter van Leufelt	Petrus Verleuffel	30/01/1657	T. Verbraken
1642	Peter Soels	Petrus Soels	02/05/1685	T. Verbraken
1643	?			T. Verbraken
1644	Dierck Bertholomeus	Theodorus Bartholomeus	04/05/1673	A. Wichmans
1646	?			A. Wichmans
1648[55]	?			A. Wichmans
…	?			A. Wichmans/ A. Ursino / J.H. Crils
1664	Adriaen van Beemen	Adrianus van Beemen		J. H. Crils
1665	Adriaen van Beemen[56]	Adrianus van Beemen		J. H. Crils
…	?			J. H. Crils
1670	?			J. H. Crils
…	?			J. H. Crils
1679	Fr. Gregorius Piera[57]			J. H. Crils
…	?			J. H. Crils / G. Piera
1713	Norbertus Balemans[58]			G. Piera
…	?			G. Piera
1720	Jan Blommers			G. Piera
…	?			G. Piera / J.P. van der Achter / S. van den Nieuweneijnde / G. Hermans[59]
1784	Adriaen Magiels	Adrianus Machiels		G. Hermans
				G. Hermans

[50] Ook bij de handbooggilde van St Sebastiaan had Cornelis een schildje, maar zonder vermelding van titel en/of jaartal.

[51] Petrus Verleuffel was in hetzelfde jaar 1613 deken van het gilde (+ 30/01/1657).

[52] Joannes Peeters was schaliedekker in Tongerlo.

[53] Het koningschieten lijkt elke twee jaar gehouden te zijn: dus ontbreken schildjes van de koningen van 1620/22/24. Vanaf 1628 lijkt dit een jaarlijkse gebeurtenis geworden te zijn, of bij het aantreden van een nieuwe prelaat.

[54] Michiel was de eerste koning na het opmaken van de eerste Kaerte van het Gilde (onder abt Stalpaerts)

[55] Willem Moons is deken van het gilde.

[56] Hovenier van de abdij. Op zijn koningsschildje staat vermeld: A.V.B. (zijn acroniem), Adriaen van Beemen, "" "Overnier in apdye van Tongerloe". Toch is maar de vraag of hij gewoon hovenier was, gezien zijn 'schildje' bestong uit een groot bolrond medaillon van 11,5 cm met een gegraveerde voorstelling van Adam en Eva voor de paradijsboom.

[57] Kan. Gregorius Piera, o. praem. is provisor van de abdij; hij wordt de volgende abt.

[58] Vermoedelijk de zoon van Joannes Balemans.

[59] Prelaat Godfried Hermans werd in 1725 als Jan Frans Hermans geboren in Vorst-Kempen als jongste uit een gezin van negen kinderen.

1786	Fr. Salesius Torfs[60]			G. Hermans
…		Boerenkrijg		G. Hermans
1795 - 1813	**Franse Tijd**			
…				A. Van Putteghem
24/06/1821 06/06/1826[61]	Joseph Cremers	Jozef Creemers	24/01/1835	A. Van Putteghem
…				A. Van Putteghem
1835	J. B. Van Dormael	Jan Baptist Van Dormael[62]		A. Van Putteghem
…				A. Van Putteghem / E. Backx
1845[63]	J. Van Aelten	Josephus Van Aelten[64]		E. Backx
1850	J. Van Aelten	Josephus Van Aelten		E. Backx
1856	J. Van Aelten	Josephus Van Aelten, KEIZER	18/02/1902	E. Backx
1861	J. Dens	Jan Dens[65]		E. Backx
1866	L. Van Rooy	Lambertus Vanrooy[66]		E. Backx / J. C. De Swert
1870	L. Van Roy	Lambertus Vanrooy		J. C. De Swert
8/06/1871 of 11/06/1871	J.B. Swolfs	Op Hoogweerdig = H. Sacramentsdag (2e donderdag of zondag na Pinksteren)		J. C. De Swert
06/06/1876	P. Verboven	Op Sint-Norbertus (naamdag H. Norbertus = 6 juni) Petrus Franciscus Verboven[67]		J. C. De Swert
1881	P. Verboven (2e maal)	"des sanderendaags heeft hij schriftelijk zijn domisse[68] gegeven en toen hebben wij den volgende dag wederom geschooten"		J. C. De Swert
1881	J.B. Swolfs	Joannes Baptista Swolfs[69]		J. C. De Swert / T. L. Heylen
1888	J.B. Swolfs	Joannes Baptista Swolfs		T. L. Heylen
1891	Eduardus Van Aelten[70]			C. A. Deckers
1896	Eduardus Van Aelten			C. A. Deckers
Woe 05/06/1901[71]	Jan Vercammen			C. A. Deckers
06/1906	Jan Vercammen			C. A. Deckers?

[60] Pater Salesius Torfs is provisor van de abdij; hij is vermoedelijk afkomstig uit Wiekevorst. De Brusselse advocaat Jan Jozef Torfs was juridisch raadgever van de abdij van Tongerlo. Het is niet duidelijk of er een verwantschap bestaat tussen beide Torfs.

[61] "**van Hoogweerdig** (= H. Sacramentsdag, 2e zondag na pinksteren) **1821 tot Sint Norbertus** (6 juni) **1826**"

[62] In 1802 was Jan Baptist militieplichtige. Hij was ofwel vervanger voor een andere dienstplichtige ofwel werd hij vervangen door een andere dienstplichtige (Archief Provincie Antwerpen, D001/164)

[63] Blijkbaar wordt vanaf nu het koningschieten om de vijf jaar georganiseerd.

[64] Geboren te Tongerlo op 12/06/1818, gehuwd op 15/01/1840 met Angelica Gielis.

[65] Geen zoon van J.B. Dens, misschien een zoon van Jacobus Dens uit Westerlo.

[66] Mogelijk gaat het om Lambertus Vanrooy, geboren te herselt op 12/01/1834

[67] Geboren te Tongerlo op 22/01/1847 (landbouwer/herbergier); gehuwd met Maria Francisca Van Oystaeyen.

[68] Niet duidelijk wat domisse betekent, maar wellicht wilde de koning na het koningschieten zijn titel niet behouden, hoewel hij de vogel heeft afgeschoten.

[69] Geboren te Oevel op 13/05/1837 (landbouwer, fabriekwerker); gehuwd in Tongerlo met Joanna J. Roodhooft op 21/07/1864.

[70] Geboren als Joannes Eduardus Van Aelten in Tongerlo op 10/03/1847; gehuwd met Rosalia Luyten op 19/06/1879.

[71] 5 juni 1901 was een woensdag, 10 dagen na Pinksteren; 20 juni 1913 was een vrijdag, 9 dagen na Pinksteren; 17 juni 1919 was een dinsdag, 11 dagen na Pinksteren; 1 juni 1934 was een vrijdag, 12 dagen na Pinksteren; 18 juni 1955 was een zaterdag, 13 dagen na Pinksteren. 22 juni 1958 was op zondag, vier weken na Pinksteren.

Vrij 20/06/1913	Sapion[72]	Petrus? Sapion		C. A. Deckers? / H. Lamy
Din 17/06/1919[73]	Jan Biesemans	Joannes Biesemans[74]		H. Lamy
1925	Jos Schoors	Josephus Schoors[75]		H. Lamy
Don 30/05/1929	Jan Lavrijs	"De koning is bepaald geweest op ½ hectoliet bier. Heeft betaald 85 F"		H. Lamy
Vrij 01/06/1934	Alfons Kerkhofs[76]		27/10/1970	H. Lamy
11/07/1935[77]	J. Baptist Verhoeven	Joannes Baptista Verhoeven[78]		H. Lamy
11/07/1945[79]	Fré Vermeulen			E. Stalmans
16/06/1949[80]	Jos Verstappen			E. Stalmans
11/07/1952[81]	Fré Vermeulen			E. Stalmans
18/06/1955	Jef Van Hirtum	Josephus Van Hirtum[82]		J. Boel
22/06/1958	August Aerts	**Opperkoning** geschoten te Rijkevorsel		J. Boel
01/06/1961	Jef Geudens			J. Boel
1967	Jef Geudens			J. Boel
1970	Jef Van Hirtum			J. Boel
1973	Jef Kempenaers			J. Boel
1976	Karel Van Dingenen			J. Boel
1979	Ad Van Laarhoven			J. Boel
12/06/1985	Ad Van Laarhoven	**Opperkoning** geschoten te Kalmthout op 30/06/1985		H. Noyens
06/1988	Ad Van Laarhoven			H. Noyens
06/1991	Ad Van Laarhoven	**KEIZER** op 11/06/1994		H. Noyens
11/06/1994	Felix Goossens			P. Meyfroot
07/06/1997	Jos Van Calster			P. Meyfroot
10/06/2000	Jef Van der Pol			P. Meyfroot
07/06/2003	Jef Van der Pol			J. De Cuyper
10/06/2006	Hans Van der Pol			J. De Cuyper
06/06/2009	Ivo Mertens			J. De Cuyper
09/06/2012	Felix Goossens			J. De Cuyper
06/06/2015	Hans Van der Pol			J. De Cuyper
09/06/2018	Steven Sterckx			J. De Cuyper

[72] Het Rijksarchief bevat verschillende namen die in aanmerking komen: grootste kans is een zoon van Petrus Josephus Sapion en Coleta Biscops uit Tongerlo: Petrus (20-12-1879), anders: Petrus Josephus Sapion (07-04-1891, erkend door Franciscus Alveracht en Melania Sapion)

[73] Tijdens de oorlog van 14-18 waren alle mannen betrokken in de strijd. De activiteiten van het gilde waren aldus opgeschort.

[74] Mogelijk Joannes, geboren te Tongerlo op 28/02/1875; gehuwd met Maria D. J. Cras op 19/09/1900.

[75] Mogelijk Josephus, geboren te Tongerlo op 30/07/1853, gehuwd met Maria Ludovica Torfs op 05/06/1878.

[76] Geboren te Tongerlo op 28/09/1895; gehuwd met Ludovica Verboven op 03/12/1921.

[77] In 1935 werd het tweede landjuweel der Kempische gilden betwist in Westerlo.

[78] Geboren te Tongerlo op 24/11/1876

[79] Tijdens de oorlog van 40-45 werd feesten ongepast gevonden. De godsdienstige plichten bleven evenwel veruld, waarbij een mis werd opgedragen vooor de (overleden) gildebroeders.

[80] Op 16 juni 1949 en 01 juni 1961 wordt de traditie van H. Sacramentsdag (2e donderdag na Pinksteren) gerespecteerd.

[81] Blijkbaar wordt vanaf nu het koningschieten om de drie jaar georganiseerd.

[82] Mogelijk Josephus Van Hirtum, geboren te Herselt op 05/02/1886.

DE SINT-NORBERTUSGILDE VAN TONGERLO ANNO 2018

